

Sygn. akt I C 140/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 sierpnia 2015 roku

Sąd Rejonowy w Lwówku Śląskim Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący **SSR Wioleta Bielińska**

Protokolant **Dominika Borkowska**

po rozpoznaniu w dniu 27 sierpnia 2015 roku w Lwówku Śląskim

sprawy z powództwa S. Z.

przeciwko (...) S.A. w S.

o zapłatę

I/ zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w S. na rzecz powódki S. Z. kwotę 7 507,50 złotych z ustawowymi odsetkami od kwot:

- 5 000,00 złotych od dnia 20 grudnia 2013 roku do dnia zapłaty,

- 307,50 złotych od dnia 6 sierpnia 2014 roku do dnia zapłaty,

- 2 200,00 złotych od dnia 29 maja 2015 roku do dnia zapłaty,

II/ w pozostałej części powództwo oddala,

III/ zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w S. na rzecz powódki S. Z. kwotę 2 083,00 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 1 200,00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

IV/ nakazuje stronie pozwanej uiścić na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Rejonowy we Lwówku Śląskim) kwotę 249,40 złotych tytułem zwrotu wydatków.

sygn. akt I C 140/15

UZASADNIENIE

Powódka S. Z. wystąpiła przeciwko (...) S.A. w S. (wcześniej (...) S.A. Grupa E. Hestia z siedzibą w S.) o zapłatę kwoty 5 307,50zł tytułem odszkodowania wraz odsetkami ustawowymi od dnia 20 grudnia 2013r. oraz o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazała, że na skutek wypadku komunikacyjnego z dnia 13 grudnia 2013r. doszło do uszkodzenia pojazdu marki M., stanowiącego własność powódki. Przedmiotowa szkoda została częściowo zlikwidowana z ubezpieczenia OC sprawcy wypadku, przez pozwanego, który przyznał powódce odszkodowanie w wysokości 2 790,50zł. Powódka nie zgodziła się z powyższą wyceną, dlatego też zleciła wykonanie kalkulacji naprawy rzeczoznawcy majątkowemu mgr inż. K. B., który wycenił koszt naprawy pojazdu na łączną kwotę 9 995,67zł. , przy czym powódka domaga się jedynie kwoty 5 000,00zł z ogólnej sumy należnego odszkodowania, nie licząc kosztu wynagrodzenia rzeczoznawcy, w wysokości 307,50zł.

Strona pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu podniosła, że roszczenie powódki jest całkowicie nieuzasadnione i nie zasługuje na uwzględnienie. Wskazała, że kalkulacja szkody wykonana przez rzeczoznawcę ma charakter wyłącznie dokumentu prywatnego i nie może stanowić podstawy dla wiążących ustaleń. Podniosła również, że w ramach postępowania likwidacyjnego, pozwana ustaliła szkodę oraz rzeczywisty koszt napraw koniecznych do przywrócenia samochodu poszkodowanej do stanu sprzed kolizji, a następnie wypłaciła powódce należne odszkodowanie, adekwatne do wysokości zaistniałej szkody. Dlatego też, zdaniem pozwanej, żądanie przez powódkę kwoty przekraczającej rzeczywisty koszt naprawy pojazdu jest nieuzasadnione. Pozwana wskazała nadto, że podczas ustalania wysokości szkody wzięła pod uwagę wiek pojazdu oraz realne koszty naprawy umożliwiające przywrócenie powodowi pojazdu do stanu sprzed szkody. Stąd też, zdaniem pozwanej, zastępowanie występujących uprzednio w pojeździe części oryginalnych częściami alternatywnymi jest dopuszczalne, albowiem użycie części nieoryginalnych do naprawy 10 letniego pojazdu nie odniesie negatywnego skutku na wartości estetyczne pojazdu, ani też na jego wartość w chwili sprzedaży.

W piśmie procesowym z dnia 18 maja 2015r. (nadanym w dniu 29 maja 2015r.) powódka rozszerzyła powództwo o dalszą kwotę 2 200,00zł., żądając ostatecznie od pozwanego Towarzystwa łącznej kwoty 7 507,50zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 20 grudnia 2013r. do dnia zapłaty, liczonymi od kwoty 5 307,50zł., a także od daty rozszerzenia powództwa do dnia zapłaty, liczonymi od kwoty 2 200,00zł.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 13 grudnia 2013r., na skutek wypadku komunikacyjnego uszkodzony został pojazd powódki marki M. o nr rej. (...). Sprawca wypadku, w dniu zdarzenia, posiadał ważne ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w pozwanym Towarzystwie (...). W wyniku wypadku uszkodzeniu uległy następujące podzespoły samochodu: okładzina zderzaka tylnego, lampa tylna zewnętrzna, lampa tylna wewnętrzna, pokrywa tylna, drzwi tylne z ramą okna oraz tylny zderzak.

(dowód: akta szkody w załączeniu oraz dokumentacja fotograficzna, k. 12-16)

Po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego i kalkulacji naprawy, pozwany ustalił koszt naprawy uszkodzonego pojazdu na kwotę 2 790,50zł brutto. Kwota ta została wypłacona pozwanej na rachunek bankowy, zgodnie z dyspozycją wypłaty.

(dowód: decyzja o przyznaniu szkody, k. 6 oraz akta szkody w załączeniu)

Powódka przedłożyła kalkulację naprawy wykonaną przez rzeczoznawcę majątkowego (samochodowego) mgr inż. K. B., który wycenił rzeczywisty koszt naprawy pojazdu na kwotę 9 995,67zł. Powódka poniosła koszt sporządzenia powyższej opinii prywatnej na kwotę 307,00zł.

(dowód: kalkulacja naprawy rzeczoznawcy majątkowego, k. 8-11 oraz faktura, k. 7)

Biegły Sądowy z zakresu techniki pojazdów samochodowych mgr inż. K. L. ustalił wartość szkody przedmiotowego pojazdu, przy użyciu oryginalnych części serwisowych autoryzowanych przez producenta pojazdu oraz średnich stawek za robociznę w miejscu zamieszkania powoda na dzień powstania szkody, na łączną kwotę 10 004,28zł brutto (8 133,56zł bez podatku VAT). Biegły wykonał kalkulację naprawy w systemie komputerowym (...), przy czym do jej wykonania zastosował jedynie oryginalne części do wymiany. Nie zastosował przy obliczeniach alternatywnych (spoza dystrybucji producenta pojazdu) części zamiennych z uwagi na to, że katalog programu (...) nie uwzględniał wyżej wymienionych części. Biegły przyjął ponadto następujące stawki za pracę: blacharz – 95,0zł/rbg, mechanik – 95,00zł/rbg, lakiernik – 100,00zł/rbg.

(dowód: opinia biegłego sądowego z dnia 25 lutego 2015r. z zakresu techniki samochodowej mgr inż. K. L., k. 53)

Sąd zważył co następuje:

Strona pozwana nie kwestionowała co do zasady swojej odpowiedzialności za skutki zdarzenia z dnia 13 grudnia 2013r., przedmiotem sporu w niniejszym postępowaniu było natomiast ustalenie wysokości odszkodowania.

Zgodnie z art. 805 §1 k.c. przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku. Natomiast na mocy §1 pkt 1 wyżej wymienionego przepisu świadczenie ubezpieczyciela przy ubezpieczeniu majątkowym polega w szczególności na zapłacie określonego odszkodowania za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku. W myśl art. 822 § 1 i §2 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Ponadto jeśli strony nie umówiły się inaczej, umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody, o jakich mowa w §1, będące następstwem przewidzianego w umowie zdarzenia, które miało miejsce w okresie ubezpieczenia.

W niniejszej sprawie bezspornie pojazd sprawcy zdarzenia w dniu wypadku posiadał ochronę ubezpieczeniową w zakresie odpowiedzialności cywilnej, za szkody wyrządzone z związku z ruchem tego pojazdu. Nadto, jak już wskazano na to powyżej, pozwany nie kwestionował swojej odpowiedzialności za zaistniałą szkodę. W świetle powyższych okoliczności ustalenia sądu w niniejszej sprawie sprowadzały się więc jedynie do ustalenia wysokości przysługującego powódce odszkodowania. Pozwany bowiem przyjmując odpowiedzialność za skutki wypadku, po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego wypłacił powódce tytułem odszkodowania kwotę 2 790,50zł brutto, powódka jednak nie zgodziła się z powyższą wyceną, żądając od pozwanego Towarzystwa dopłaty kwoty 5 000,00zł., opierając swoje żądanie na przedstawionej kalkulacji naprawy, sporządzonej przez powołanego przez nią rzeczoznawcę majątkowego – K. B..

Oceniając wysokość poniesionej szkody należy posilkować się na art. 361 k.c., który stanowi, że zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania, z którego szkoda wynikła, przy czym naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzone. Natomiast zgodnie z art. 363 k.c. naprawienie szkody powinno nastąpić, według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej, przy czym jeśli naprawienie szkody ma nastąpić w pieniądzu, wysokość odszkodowania winna być ustalona według cen z daty ustalenia odszkodowania.

Analizując stan faktyczny niniejszej sprawy należy stwierdzić, że powódka w wyniku przedmiotowego wypadku poniosła szkodę w postaci tzw. straty (damnum emergens), polegającej na zmniejszeniu jej majątku wskutek zdarzenia, z którym związana jest czyjaś odpowiedzialność. Ustalając zatem wysokość przysługującego powódce odszkodowania należało uwzględnić, wynikającą z art. 361 k.c. funkcję kompensacyjną, polegającą na wyrównaniu szkody doznanej przez poszkodowanego i doprowadzeniu do takiej sytuacji, jak gdyby zdarzenie wywołujące szkodliwe następstwa nie nastąpiło. Zgodnie z postulatami wynikającymi z funkcji kompensacyjnej, art. 361 §2 k.c. stanowi generalną zasadę adekwatności szkody i świadczenia zmierzającego do jej naprawienia. Gdyby bowiem rozmiar świadczenia odszkodowawczego przekraczał granicę szkody, poszkodowany uzyskałby nieuzasadnioną korzyść, a gdyby był niższy od szkody, funkcja kompensacyjna nie zostałaby spełniona. Wychodząc z tego założenia Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 12 października 2001 r. (OSP Nr 5 /2002, poz. 61) postanowił, że odszkodowanie za uszkodzenie samochodu może obejmować oprócz kosztów jego naprawy także zapłatę sumy pieniężnej, odpowiadającej różnicy między wartością tego samochodu przed uszkodzeniem i po naprawie.

Dla ustalenia wysokości odszkodowania pieniężnego konieczne jest zatem określenie szkody w pieniądzu. Przepis art. 363 §2 k.c. odwołuje się do „cen istniejących”, przy czym przepis ten stanowi również ogólną regułę, że miarodajne są ceny „z daty ustalenia odszkodowania” – w praktyce więc z daty wydania orzeczenia przez właściwy organ państwowy (art. 316 §1 k.c.). Reguły powyższe najlepiej realizują kompensacyjną funkcję odszkodowania, gdyż pozwalają wyznaczyć odszkodowanie w takiej wysokości, aby poszkodowany mógł wyrównać swoją szkodę. Natomiast kierując się ustanowioną w art. 361 §2 k.c. zasadą pełnego odszkodowania, uwzględniając różnice całego majątku poszkodowanego, należy opowiedzieć się korzystniejszym dla poszkodowanego miernikiem wyrażonym w postaci

pretium singulare. Z rozpatrywanego tu punktu widzenia istotne jest zatem to, aby sposób ustalania tych cen był wyrażany wskaźnikiem obiektywnym.

Miarodajną w kwestii oceny wysokości szkody była w szczególności opinia biegłego sądowego z zakresu techniki pojazdów samochodowych mgr inż. K. L.. Biegły ten wycenił całkowity koszt naprawy uszkodzonego pojazdu na kwotę 10 004,28zł brutto przy zastosowaniu części oryginalnych. Biegły nie ustalił natomiast kosztu naprawy przy zastosowaniu cen części zamiennych, albowiem w baza programu (...) nie uwzględniała wyżej wymienionych części. Dlatego też, w ocenie Sądu należało przyjąć ustaloną przez biegłego kwotę 10 004,28zł., stanowiącą koszt naprawy brutto przy zastosowaniu części oryginalnych, albowiem jedynie wówczas naprawa uszkodzonego pojazdu była możliwa do zrealizowania. Biegły wskazał nadto powyższe wartości przy zastosowaniu średnich stawek za robociznę obowiązujących w warsztatach blacharsko – lakierniczych świadczących usługi w regionie zamieszkania powódki.

Należy w tym miejscu również podnieść, że twierdzenia strony pozwanej dotyczące wymiany bądź naprawy uszkodzonych podzespołów uszkodzonego pojazdu nie zasługiwały w ocenie Sądu na uwzględnienie. Pozwana w odpowiedzi na pozew wskazała, iż pojazd powódki, z uwagi na jego wiek oraz stopień eksploatacji winien być naprawiony przy użyciu części zamiennych, nieoryginalnych, tak aby nie podnosić po naprawie jego wartości, którą posiadał przed dniem przedmiotowego wypadku. Nie można było jednak się zgodzić z takim stanowiskiem, chociażby z tego względu, że uszkodzenia pojazdu dotyczyły jedynie jego podzespołów „zewnątrznych”, a więc takich jak zderzak, lampa tylna czy drzwi. Podzespoły te nie są więc elementami konstrukcji pojazdu mechanicznego, które wprawiają ten pojazd w ruch i przez to ulegają eksploatacji adekwatnie chociażby do wieku pojazdu, czy wysokości jego przebiegu. Nie doznały bowiem uszkodzeń „wewnętrzne” elementy samochodu, takie jak np. pompa paliwowa, pasek rozrządu czy filtr powietrza, których ewentualna wymiana na części oryginalne i nowe mogłaby spowodować wzrost wartości pojazdu istniejącej przed wypadkiem. Podzespoły zewnętrzne pojazdu, między innymi takie które uległy uszkodzeniu w przedmiotowej sprawie mogą być nawet po 10 latach „używania” pojazdu w stanie nieuszkodzonym i zbliżonym do nowego. Ponadto niezależnie od powyższego, idąc za opinią biegłego, brak było możliwości wymiany tych części spoza dystrybucji producenta pojazdu, a jego naprawa była możliwa jedynie przy użyciu oryginalnych części serwisowych autoryzowanych przez producenta pojazdu. Nadto stwierdzić należy, że wymiana uszkodzonych części na te wymienione powyżej nie doprowadzi do wzrostu wartości pojazdu, którą posiadał on jeszcze przed dniem zdarzenia.

W ocenie Sądu biegły sporządził powyższą opinię zgodnie z zasadami fachowości i rzetelności. Opinia jest wyważona i w pełni uwzględnia ona poniesioną przez powoda szkodę (damnum emergens). Ponadto opinia ta jest spójna i logiczna. Opiera się one na ugruntowanej wiedzy i doświadczeniu życiowym oraz zawodowym, a sporządzona jest na podstawie powszechnie obowiązującego prawa, ustalonych norm i zwyczajów. Nadmienić należy również, że dowodem w niniejszej sprawie nie mogła być sporządzona przez rzeczoznawcę K. B. opinia, z uwagi na to, że rzeczoznawca ten nie był w niniejszej sprawie biegłym sądowym, zaś jego opinia ma charakter dokumentu prywatnego i została ona sporządzona na zlecenie powódki, w okresie poprzedzającym wniesienie sprawy na drogę sądową. Opinia ta nie może być więc traktowana jako mająca atrybut obiektywizmu. Z uwagi bowiem na to, że art. 363 § 2 k.c. odwołuje się do „cen istniejących”, jest to niewątpliwie miernik obiektywny. W związku z tym należy przyjąć, że nie można ustalać wysokości szkody i odszkodowania według kryterium subiektywnego, jakim byłoby sporządzenie opinii przez osobę powołaną na zlecenie powoda poza toczącym się przewodem sądowym (premium affectionis). Niezależnie jednak od powyższego, wydatek poniesiony przez powódkę w wysokości 307,50 zł za sporządzenie wyżej wskazanej opinii, ocenić należało jako celowy, związany bezpośrednio z dochodzeniem przez powódkę przysługujących jej praw.

Opierając się na przedstawionej opinii biegłego, a także mając na względzie fakt rozszerzenia w toku sprawy powództwa, w ocenie Sądu adekwatną kwotą odszkodowania dla powódki będzie więc kwota 10 298,00zł., kwota ta stanowić będzie pełną kompensatę poniesionej szkody, a z pewnością nie doprowadzi do nieuzasadnionego i bezpodstawnego wzbogacenia powódki. Przy uwzględnieniu wypłaconej dotychczas przez stronę pozwaną kwoty 2 790,50zł., jak również przy uwzględnieniu rozszerzenia żądania pozwu o kwotę 2 200,00zł oraz poniesionego i udokumentowanego przez powódkę wydatku związanego ze sporządzeniem opinii przez rzeczoznawcę majątkowego K. B. na kwotę 307,00zł., implikowało to zasądzenie dodatkowo kwoty 7 507,50zł.

Orzeczenie o odsetkach zapadło na podstawie przepisu art. 481 k.c., przy czym datę początkową liczenia odsetek co do roszczenia wskazanego pierwotnie w pozwie (w zakresie kwoty 5.000,00zł) ustalono datę doręczenia decyzji o przyznaniu odszkodowania. Odsetki od kwoty 307,50zł zasądzone zostały od daty wytoczenia powództwa tj. 06 sierpnia 2014r. , natomiast odsetki od kwoty 2.200,00zł zasądzone od dnia nadania pisma, w którym rozszerzono powództwo.

Mając powyższe na względzie, należało orzec jak w punkcie I sentencji.

Orzeczenie o kosztach wynika z art. 98§1 k.p.c., stanowiącego że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Mając zatem na uwadze fakt, że powództwo powoda zostało uwzględnione w całości, zwrot kosztów procesu od pozwanej na rzecz powódki należało orzec w pełnym zakresie, uwzględniając przy tym poniesiony przez powódkę wydatek tytułem zaliczki na wynagrodzenie biegłego (600,00zł), zgodnie z normą powyższą.

Powódka wniosła w niniejszej sprawie opłatę od pozwu w wysokości 266,00zł., z uwagi na podaną w pozwie wartość przedmiotu sporu [zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398)]. Wobec uwzględnienia powództwa w 100%, implikowało to zasądzenie na jej rzecz zwrot całej kwoty z poniesionej opłaty od pozwu. Ponadto zasądzone kwotę 1 200,00zł kosztów zastępstwa procesowego, stanowiącej 100% stawki przewidzianej w §6 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 490), oraz kwotę 17,00zł tytułem poniesionej opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa. Nadto biorąc pod uwagę fakt, że powódka poniosła w sprawie wydatki związane z wynagrodzeniem biegłego w wysokości 600,00zł., pozwany jako strona przegrana winien zwrócić na jej rzecz całą kwotę poniesionego wydatku.

Rozstrzygnięcie w punkcie IV wynika bezpośrednio z art. 83 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2014r., poz. 1025), który stanowi, że jeśli przepisy ustawy przewidują obowiązek działania i dokonywania czynności połączonej z wydatkami z urzędu, sąd zarządzi wykonanie tej czynności, a kwotę potrzebną na ich pokrycie wyklada tymczasowo Skarb Państwa, zaś w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie sąd orzeka o poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa wydatkach, stosując odpowiednio art. 113 ustawy. Zgodnie zaś z art. 113 ustawy kosztami sądowymi (w tym również wydatkami) sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąża przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu.

W niniejszej sprawie powódka, o czym już wspomniano, poniosła wydatek 600,00zł tytułem zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego. Zaś całkowity koszt wynagrodzenia biegłego za sporządzoną opinię wyniósł kwotę 849,40zł i kwota ta została przyznana biegłemu postanowieniem sądu z dnia 27 marca 2015r. (k. 35). Zatem pozwany jako przegrany, zobowiązany jest do uiszczenia na rzecz Skarbu Państwa pozostałej, nie wpłaconej dotychczas kwoty na poczet wynagrodzenia w wysokości 249,40zł zgodnie z normami powyższymi.